

**ADVANCED SUBSIDIARY GCE
PERSIAN**

Listening, Reading and Writing 1

F885

Candidates answer on the question paper.

OCR supplied materials:

- Special Sheet (inserted)
- CD

Other materials required:

None

**Monday 16 May 2011
Morning**

Duration: 2 hours 30 minutes

Candidate forename					Candidate surname				
--------------------	--	--	--	--	-------------------	--	--	--	--

Centre number						Candidate number			
---------------	--	--	--	--	--	------------------	--	--	--

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- The insert will be found in the centre of this document.
- Write your name, centre number and candidate number in the boxes above. Please write clearly and in capital letters.
- Use black ink.
- Read each question carefully. Make sure you know what you have to do before starting your answer.
- Write your answer to each question in the space provided. If additional space is required you should use the lined pages at the end of this booklet. The question numbers must clearly be shown.
- Answer **all** the questions.
- Do **not** write in the bar codes.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.
- The total number of marks for this paper is **160**.
- There are two sections in this paper:
SECTION A: 60 Marks Listening and Writing
SECTION B: 100 Marks Reading and Writing.
- Dictionaries are **not** allowed.
- This document consists of **24** pages. Any blank pages are indicated.

Section A: Listening and Writing*Recommended time for Section A: 1 hour***تمرین ۱ درک شفاهی****ایران در مسابقات قهرمانی بسکتبال آسیا**

به این گزارش ورزشی گوش کنید و سپس پاسخ درست را با علامت [✓] نشان دهید.

[13 marks]

۱- این خبر درباره‌ی است.

الف: مسابقات جهانی بسکتبال

ب: مسابقات قهرمانی آسیا

پ: مسابقات قهرمانی بسکتبال ایران در آسیا

۲- این گزارش به وسیله‌ی داده شده است.

الف: خبرگزاری ایران

ب: خبرگزاری ورزشی آسیا

پ: خبرگزاری ورزشی ایران

۳- بر اساس این گزارش، ایران در بازی با تایوان و ازبکستان

الف: مساوی کرد

ب: برنده شد

پ: شکست خورد

۴- بازی بین ایران و کویت با در نتیجه‌ی بازی پایان یافت.

الف: تفاوت بسیار زیاد

ب: تفاوت ناچیز

پ: بدون تفاوت

۵- تیم بسکتبال ایران در مرحله‌ی نیمه‌نهایی بر تیم‌های پیروز شد.

الف: لبنان و اردن

ب: قطر و اردن

پ: ژاپن و اردن

۶- امتیاز تیم اردن در این بازی‌ها بود.

الف: داشتن بازیکنان آمریکایی

ب: داشتن مربی آمریکایی

پ: بازی کردن در آمریکا

۷- در بازی پایانی قهرمانی بسکتبال آسیا، هر دو تیم شرکت‌کننده

الف: در هشت بازی پیشین پیروز شده بودند.

ب: در بیشتر بازی‌های قبلی برنده شده بودند.

پ: در تیمشان بازیکنان آمریکایی داشتند.

۸- نتیجه‌ی مسابقه‌ی نهایی این دور بازی‌ها چه بود؟

الف: عنوان قهرمانی آسیا برای چین

ب: عنوان قهرمانی جهان برای ایران

پ: عنوان قهرمانی آسیا برای تیم ایران

-۹- این پیروزی نهایی چه راه دیگری را برای تیم ملی بسکتبال ایران باز کرد؟

- الف: میزبانی بازی‌های قهرمانی بسکتبال جهان
ب: ورود به مسابقات قهرمانی بسکتبال جهان
پ: به دست آوردن عنوان قهرمانی بسکتبال جهان

-۱۰- منظور از «قاره‌ی کهن» در این گزارش چیست؟

- الف: آسیا
ب: آفریقا
پ: آمریکا

-۱۱- چرا نتیجه‌ی این مسابقات برای ایران تعجب‌آور بود؟

- الف: امکانات مالی بیشتر شده بود
ب: امکانات مالی کمتر شده بود
پ: امکانات مالی تغییر نکرده بود

-۱۲- نظر گزارشگر ورزشی چین در مورد نتیجه‌ی بازی آخر چه بود؟

- الف: نتیجه عادلانه بود
ب: نتیجه ناعادلانه بود
پ: نتیجه به حق بود

-۱۳- از نظر روزنامه‌ی چینی، داور بازی نهایی چگونه بوده است؟

- الف: دقیق
ب: مسن
پ: جانبدار

تلویزیون در خانه‌ی ما

به صحبت ابراهیم گوش دهید و با استفاده از کلمه‌ها یا عبارت‌های مناسب داخل جدول، جمله‌های زیر را کامل کنید و عدد مربوط به هر کلمه یا عبارت را در جاهای خالی بنویسید.

توجه : تعداد کلمه‌ها بیش از جاهای خالی است. هر کلمه یا عبارت را فقط یک بار به کار ببرید.

[12 marks]

به مدت طولانی (۱۷)	دوست دارد (۱۳)	کمک می‌کند (۹)	تا حدی (۵)	سرگرم‌کننده (۱)
به اندازه‌ی (۱۸)	طرفدار (۱۴)	هفته (۱۰)	بهتر می‌کند (۶)	کمتر از (۲)
آخر هفته (۱۹)	خسته (۱۵)	به مدت کوتاه (۱۱)	آموزنده (۷)	شدیداً (۳)
دلخواهش (۲۰)	بدآموزی (۱۶)	تنبل (۱۲)	اضافه‌وزن (۸)	مخالف (۴)

مادر ابراهیم (الف) با تلویزیون تماشاکردن بچه‌هایش، به ویژه در روزهای (ب) مخالف است . او فکر می‌کند که نشستن جلوی تلویزیون (پ) مانع درس‌خواندن و یادگیری فرزندانش می‌شود و همچنین تماشای بعضی برنامه‌های نامناسب باعث (ت) آن‌ها می‌شود. او معتقد است که این کار مغز انسان را (ث) می‌کند.

ابراهیم از تماشاکردن برنامه‌های (ج) در تلویزیون بسیار لذت می‌برد. پدر او (ج) مادرش مخالف تماشاکردن تلویزیون نیست. او خودش (ح) برنامه‌ی اخبار است و اعتقاد دارد که بعضی برنامه‌های انتخابی تلویزیون حتی می‌تواند برای بچه‌ها (خ) باشد. خواهر ابراهیم بیشتر برنامه‌ی بچه‌ها را (د) مادر او فکر می‌کند که تماشای کanal‌های ایرانی فارسی آن‌ها را (ذ) و به درک آن‌ها از فرهنگ ایران (ر)

Exercise 3 Listening Comprehension

Listen to the radio job advertisement and answer the following questions **IN ENGLISH**.

[15 marks]

- 1 Who is the employer?

..... [1]

- 2 What is the job advertisement for?

..... [1]

- 3 How do we know that this job is not permanent? Give two reasons.

..... [1]

..... [1]

- 4 Why is this job not available to school pupils?

..... [1]

- 5 Why should the applicants know both English and Persian? Give two reasons.

..... [1]

..... [1]

- 6 What type of experience is considered an advantage?

..... [1]

- 7 Who is the training course available for?

..... [1]

- 8 What type of experience increases the chance of employment?

..... [1]

9 Why should applicants know about literature and history?

..... [1]

10 Explain what is said about the permanent position.

..... [1]

11 Who is likely to get a permanent position?

..... [1]

12 What two pieces of information should be included in the applicant's letter?

..... [1]

..... [1]

Exercise 4 Writing

After hearing the job advert on the radio, your friend has drafted her letter of application in English. She has asked you to put the letter into PERSIAN. You do not have to translate word for word but you should include all the information.

[10 marks for Communication + 10 marks for Quality of Language]

Dear Sir / Madam

I am writing about the job advert. I am 22 years old and currently studying literature. Last summer, I worked for a well-known bookshop where I was responsible for the till and helped customers.

I am willing to work at weekends and at least one weekday.

I am originally Iranian and know English and Persian languages very well.

I am hard working, reliable and will be prepared to start work when required.

خانم آقا عزیز

با احترام

Section B: Reading and Writing
Recommended time for Section B: 1 hour 30 minutes

تمرین ۵ درک خواندن

(الف) این متن را بخوانید (پاراگراف‌های ۱، ۲ و ۳) و سپس پاسخ درست را با علامت [✓] نشان دهید.

[10 marks]

برای آسان شدن کار شما، این متن به صورت جداگانه روی کاغذ دیگر نیز چاپ شده است.

تراکم وسائل نقلیه در پایتخت

- ۱- هر کس که مدتی در تهران زندگی کند یا حتی از این شهر بزرگ عبور کند، بدون شک راهبندان‌های سنگین و طولانی آن را تجربه می‌کند. نتایج یک نظرسنجی از مردم در این باره نشان می‌دهد که بیش از دو سوم از شرکت‌کنندگان امید چندانی ندارند که دولت بتواند این مشکل بزرگ را حل کند.
- ۲- بنا به نظر گروهی از مردم دلیل آن این است که دولت بودجه‌ی کافی برای این کار صرف نمی‌کند. در نتیجه شهرداری نمی‌تواند هزینه‌ی لازم برای جذب نیروی متخصص را تأمین کند. حاصل این نظرسنجی نشان می‌دهد که بخش کوچکی از مردم فکر می‌کنند که برنامه‌ریزی مؤثری برای حل مشکل ترافیک وجود دارد.
- ۳- علاوه بر بالارفتن خطر تصادف و تلف شدن وقت مردم در راهبندان‌ها، زیان‌بارترین پیامد آن، آلودگی هواست که به ویژه در ماه‌هایی از سال به سطح خطرناکی می‌رسد. در چنین موقعی دولت معمولاً اعلام می‌کند که مردم مخصوصاً کودکان و سالخوردگان و کسانی که از بیماری‌های قلبی رنج می‌برند، تا حد امکان از خانه بیرون نمایند. خانمی در پاسخ به سؤالی به طعنه گفت که به نظر می‌رسد که مردم تهران راه دیگری جز این ندارند که در انتظار باد و برف و باران بنشینند تا شاید آلودگی هوای شهرشان کمتر شود. گروهی عقیده داشتند که علت اصلی ترافیک تعداد بیش از اندازه‌ی خودروهای شخصی در خیابان‌های این شهر است، ولی عده‌ای دیگر کمبود یک شبکه‌ی حمل و نقل عمومی را علت اصلی و مهم ترافیک سنگین تهران می‌دانند.
- ۴- بخشی از این نظرسنجی مربوط به «طرح زوج و فرد» خودروها در تهران بود. بنا بر این طرح، ماشین‌هایی که شماره‌شان فرد است در روزهای فرد هفته و آن‌هایی که آخر شماره‌شان زوج است در بقیه‌ی روزهای هفته اجازه‌ی رفت و آمد به مرکز شهر را دارند. اکثریت شرکت‌کنندگان با این طرح موافق و تعداد کمی مخالف بودند و عده‌ای هم که ماشین نداشتند اصلاً از آن اطلاعی نداشتند.
- ۵- بیشتر شرکت‌کنندگان در نظرسنجی می‌گفتند که تعداد اتوبوس‌های داخل شهر نسبت به جمعیت تهران کافی نیست و اتوبوس‌ها دیربه‌دیر به ایستگاه‌ها می‌رسند. به همین دلیل مردم نمی‌توانند برای رفت و آمد روزانه روی این وسیله‌ی نقلیه حساب کنند.
- ۶- درباره‌ی نقش مترو در کم کردن بار ترافیک اکثریت بر این نظر بودند که گرچه مترو نقش مثبت داشته اما به علت محدود بودن خطوط آن، تأثیر تعیین‌کننده‌ای نداشته است. همچنین افزایش تولید اتومبیل موجب کاهش ارزش آن شده و فروش تعداد زیادی از آن‌ها طی سال‌های اخیر مشکل ترافیک را دوچندان کرده است.

۱- در این متن به نتیجه‌ی بررسی افکار عمومی درباره‌ی حل مشکل اشاره می‌شود.

الف: آلودگی هوای تهران

ب: ترافیک پایتخت

پ: تراکم جمعیت کشور

۲- در جواب به سؤال مربوط به راه حل دولت بدین بودند.

الف: اقلیت

ب: اکثریت

پ: نیمی از مردم

۳- علت مشکل مالی در رابطه با حل مسئله ترافیک، اختلاف بین است.

الف: دولت و شهرداری

ب: مردم و شهرداری

پ: متخصصین و دولت

۴- شهرداری نمی‌تواند افراد کاردان را

الف: استخدام کند

ب: آموزش دهد

پ: اخراج کند

۵- بیشتر مردم وجود یک راه حل اساسی از طرف مسئولین را

الف: احساس می‌کنند

ب: قبول دارند

پ: باور ندارند

۶- بیشترین ضرر ترافیک تهران است.

الف: حادثه‌ی رانندگی

ب: به هدر رفتن وقت

پ: کثیفی هوا

۷- بر اساس متن، آلودگی هوای تهران است.

الف: به مرز خطرناکی رسیده

ب: در بعضی مواقع از سال خطرناک

پ: علت افزایش بیماری قلبی

۸- در جواب به یکی از سؤال‌ها، شرکت‌کننده‌ای گفت که مردم

الف: فقط به امید کمک طبیعت هستند

ب: فقط به دولت امیدوارند

پ: فقط باید در خانه بمانند

۹- به نظر بعضی مردم دلیل عمدی راهبندان بالا بودن می‌باشد.

الف: شمار اتومبیل‌ها

ب: تعداد وسایل نقلیه‌ی قدیمی

پ: جمعیت

۱۰- گروهی کافی نبودن را دلیل اصلی به وجود آمدن ترافیک شدید می‌دانند.

الف: خودروهای شخصی مدرن

ب: وسایل رفت‌وآمد جمعی

پ: جاده‌های مناسب

(ب) بر اساس متن (پاراگراف‌های ۴، ۵ و ۶)، با گذاشتن یک حرف مناسب در هر جای خالی، جمله‌های زیر را کامل کنید:

[10 marks]

- ۱- بنا بر «طرح زوج و فرد»، اجازه‌ی ورود خودروها به مرکز شهر
- ۲- بر اساس این پژوهش، طرح تقسیم ترافیک برمبنای شماره‌ی ماشین،
- ۳- گروهی از مردم درباره‌ی طرح زوج و فرد چیزی نمی‌دانستند چون
- ۴- روزهای چهارشنبه، ماشین‌هایی که شماره‌ی فرد دارند
- ۵- شهر تهران
- ۶- بیشتر مردم اتوبوس را وسیله‌ی مناسبی نمی‌دانند زیرا
- ۷- کم بودن تعداد خط‌های قطار زیرزمینی باعث شده که
- ۸- ساختن تعداد زیادی ماشین جدید،
- ۹- وارد شدن ماشین‌های جدید به خیابان‌های تهران
- ۱۰- صنعت اتومبیل‌سازی در ایران نسبت به گذشته

الف	فعال‌تر شده است.
ب	خیلی معطلی دارد.
پ	بر اساس شماره‌ی پلاکشان است.
ت	نمی‌توانند به مرکز تهران بروند.
ث	خطوط متروی طولانی دارد.
ج	نقش مترو در حل مشکل کم باشد.
چ	اتومبیل نداشتند.
ح	Traffیک را سنگین‌تر کرده است.
خ	مورد قبول بیشتر مردم است.
د	قیمت را پایین آورده است.
ذ	Traffیک را مدرن‌تر کرده است.
ر	مردم نتوانند با مترو به مرکز شهر بروند.
ز	به اتوبوس‌های بیشتری نیاز دارد.
ژ	ایستگاه‌های زیادی دارد.

BLANK PAGE

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

این نامه را که مسعود نوشته بخوانید و سپس سؤال‌های زیر را به فارسی پاسخ دهید. تا جایی که می‌توانید از کلمه‌های خودتان استفاده کنید و عبارت‌های طولانی از متن رونویسی نکنید.

[20 marks for content + 10 marks for Quality of Language]

برای آسان شدن کار شما این متن به صورت جداگانه روی کاغذ دیگر نیز چاپ شده است.

سردبیر محترم روزنامه‌ی «جهان»

من نوزده سال دارم. چهار سال پیش خانواده‌ام را به لندن پیش برادرم فرستادند. من وظیفه‌ی خود می‌دانم که این نامه را از طرف بسیاری از جوانان و نوجوانان ایرانی که طی این سال‌ها با مشکلاتشان آشنا شده‌ام، بنویسم و سعی می‌کنم نظر آن‌ها را بیان کنم.

علت اینکه این نامه را می‌نویسم آن است که این روزنامه در بین ایرانیان شناخته شده است و همچنین خواننده‌های زیادی دارد. من امیدوارم که این موضوع از طریق روزنامه‌ی شما به گوش ایرانیان برسد تا درباره‌ی آن در سطح وسیعی بحث شود و جامعه‌ی ایرانی فکری اساسی برای حل این مشکل بکند.

در تمام سال‌های دبیرستان با نوجوانان زیادی برخورد کردم که مانند خود من بسیار تنها بوده‌اند و بعضی از آن‌ها به راه‌های ناسالم کشیده شده‌اند و برخی هم دچار افسردگی شده‌اند. طی این سال‌ها هیچ نوع مرکز یا کلوپی که محیطی ایرانی داشته باشد وجود نداشت، محلی که نوجوانان بتوانند آخر هفته‌ها و تعطیلات به آنجا بروند و با همسن‌و سال‌های خود آشنا بشوند و باهم فعالیت‌های گروهی داشته باشند، جایی که پدرو مادران به‌طور غیرمستقیم بر آن نظرارت داشته باشند.

به نظر من برای حل این مشکل باید مرکزی مستقل با همکاری خود ایرانی‌ها ایجاد شود که در آن امکان فعالیت‌های هنری، فرهنگی، ورزشی و تفریحی وجود داشته باشد تا هر نوجوانی بتواند در آنجا راهی برای رشد استعداد و خلاقیت خود پیدا کند.

انجام این امر در درجه‌ی اول به امکانات مالی و بعد به افرادی نیاز دارد که در رشته‌های گوناگون فرهنگی و هنری فعالیت داشته باشند. برای این کار باید انجمن خیریه‌ای ایجاد کرد که از طریق آن کمک مالی جمع کرد و همه‌ی فعالیت‌ها را سازماندهی نمود. به عقیده‌ی ما نتیجه‌ی این کار بسیار بالارزش و به نفع جامعه‌ی ایرانی خواهد بود و به رشد و سلامت روحی نوجوانان کمک زیادی خواهد کرد.

با تشکر فراوان - مسعود

-۱ این نامه از طرف چه کسانی فرستاده شده است؟

[1]

-۲ مسعود در طول سال‌های دبیرستان با چه کسی زندگی می‌کرده است؟

[1]

-۳ چرا مسعود این نامه را به این رسانه نوشته است؟ توضیح کامل بدهید.

[2]

-۴ مسعود انتظار دارد که پیامش به چه کسانی برسد؟

[1]

-۵ مسعود می‌خواهد که خوانندگان چه کارهایی بکنند؟

[2]

-۶ مسعود به سه تجربه‌ی تلخ خود و هم‌سن‌و سال‌هایش اشاره می‌کند. آن‌ها را نام ببرید.

[1]

[1]

[1]

-۷ به نظر مسعود چه کمبودی وجود دارد؟ توضیح کامل بدهید.

[2]

-۸ خانواده‌ها در این مورد چه نقشی می‌توانند داشته باشند؟

[1]

-۹ این مشکل بیشتر مربوط به چه زمان‌هایی می‌شود؟

[1]

-۱۰ دو عامل مهم برای حل این مشکل را نام ببرید؟

[1]

[1]

-۱۱ مسعود چه راه حل مشخصی را در پایان پیشنهاد می‌کند؟ توضیح کامل بدهید.

[2]

-۱۲ دو اثر مثبت این پیشنهادها چه می‌تواند باشد؟

[1]

[1]

BLANK PAGE

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

تمرین ۷ درک خواندن و نوشتן انشاء

متن زیر را که بخشی از مصاحبه با یک کارشناس سینما در باره‌ی سینمای ایران است، بخوانید و تمرین زیر را به فارسی انجام دهید.

در انجام این تمرین نباید عبارت‌های متن را به‌طور کامل رونویسی کنید. اگر بیشتر از پنج کلمه‌ی پی‌درپی از متن استفاده کنید، نمره از دست خواهد داد. پیشنهاد می‌شود بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ کلمه برای سوال‌های «الف» و «ب» بنویسید.

برای آسان شدن کار شما این متن به صورت جداگانه روی کاغذ دیگر نیز چاپ شده است.

خبرنگار: وضعیت سینمای ایران و مشکلات آن را در طی سی سال گذشته چگونه ارزیابی می‌کنید؟

کارشناس: سینمای ایران در سی سال گذشته با فراز و نشیب‌ها و مشکلات زیادی روبرو بوده است. برای مثال فیلم‌هایی که درباره‌ی موضوع‌های اجتماعی و با نگاهی آزاد ساخته می‌شد، در بیشتر مواقع از طرف دولت مورد حمایت مالی قرار نمی‌گرفت و اغلب با محدودیت‌های گوناگونی روبرو می‌شد. گاهی هم به این فیلم‌ها اجازه‌ی نمایش داده نمی‌شد. علاوه بر این‌ها، رعایت حجاب اجباری حتی در داخل خانه و در میان افراد نزدیک خانواده باعث می‌شود که صحنه‌های فیلم، به‌ویژه برای تماشاگر خارجی، غیرطبیعی و عجیب به نظر آید. همچنین محدودیت آزادی در بیان واقعیت‌های اجتماعی و مشکلات مردم، کار هنری فیلم‌ساز را بسیار دشوار می‌کرد. البته این محدودیت‌ها و فشارها در دولت‌های مختلفی که در این سه دهه بر سر کار آمدند، گاهی کمتر و گاهی بیشتر می‌شد.

خبرنگار: سینمای ایران در این دوره دستاوردهای زیادی چه در داخل و چه در جشنواره‌های جهانی داشته است. با توجه به این مشکلات به نظر شما علت این امر چیست؟

کارشناس: کاملاً درست است. با وجود همه‌ی این دشواری‌ها و محدودیت‌ها، سینمای ایران با تلاش بی‌سابقه‌ای چه در داخل کشور و چه در جشنواره‌های بین‌المللی پیروزی‌های زیادی به دست آورده است. به نظر من یک دلیل این موفقیت‌ها این است که بسیاری از فیلم‌سازان ایرانی به علت کمبود امکانات و نیز فشارهای زیادی که بر آن‌ها و بر مردم وارد می‌شود، بیشتر درباره‌ی مسائل اجتماعی و انسانی فیلم ساخته‌اند. شاید علت موفقیت‌های سینمای ایران در جهان این باشد که برگزارکنندگان جشنواره‌های مهم بین‌المللی همچون «کن» و «برلین» این موضوع را به‌خوبی درک کرده‌اند. آن‌ها به‌خوبی آگاهند که این گروه فیلم‌سازان ایرانی با وجود فشارهای زیاد این فیلم‌های بالرزش را می‌سازند. یکی از ویژگی‌های سینمای ایران در دهه‌های اخیر ورود فعال و بی‌سابقه‌ی زنان، چه به عنوان بازیگر و چه کارگردان، به این فعالیت هنری است و در موارد بسیاری هم موفق بوده‌اند.

(الف) پاسخ شما باید براساس متن باشد.

نکات مهمی را که در متن درباره مشکلات و موفقیت‌های سینمای ایران در سی سال گذشته مطرح شده، بنویسید.

سعی کنید کلمه‌ها و جمله‌های خود را به کار ببرید.

[درک مطلب: ۱۰ نمره]

(ب) حالا نظر خودتان را بنویسید.

سینما چه نقشی در زندگی شما و دیگران دارد؟

[پاسخ به متن: ۲۰ نمره]

[کیفیت زبان: ۱۰ + ۱۰ نمره]

[جمع: ۵۰ نمره]

(الف) پاسخ شما باید براساس متن باشد.
نکات مهمی را که در متن درباره مشکلات و موفقیت‌های سینمای ایران در سی سال گذشته
طرح شده، بنویسید.
سعی کنید کلمه‌ها و جمله‌های خود را به کار ببرید.

(ب) حالا نظر خودتان را بنویسید.
سینما چه نقشی در زندگی شما و دیگران دارد؟

Section B Total: [100]

Paper Total: [160]

Copyright Information

OCR is committed to seeking permission to reproduce all third-party content that it uses in its assessment materials. OCR has attempted to identify and contact all copyright holders whose work is used in this paper. To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced in the OCR Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download from our public website (www.ocr.org.uk) after the live examination series.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third-party content in this assessment material, OCR will be happy to correct its mistake at the earliest possible opportunity.

For queries or further information please contact the Copyright Team, First Floor, 9 Hills Road, Cambridge CB2 1GE.

OCR is part of the Cambridge Assessment Group; Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.